

Zorgen voor Tommy Tand*

Sta ons toe u voor te stellen aan Tommy Tand, vriend van jong en oud, driehoekig kereltje, uit tekenaarsbrein geboren, dat meehelpt de menselijke spijsvertering op peil te houden. Als Tommy Tand gezond is, gaat het de kleine en de grote mens ook goed; tenminste, die kans is groot. Maar Tommy Tand heeft vele vijanden en er worden op zijn kostbaar leven vele aanslagen gepleegd. Zijn zwaarste tegenstanders zijn toffees, zuurtjes, caramels, kortom wat men snoep noemt en de luie kinderen, die hun tanden niet of onvoldoende poetsen. Over die Tommy Tand vertelt mevrouw N. Dirkmaat – als voorlichtingsassistente aan de ‘Stichting t.b.v. de Schooltandverzorging in het Gooi en omgeving’ verbonden – op scholen aan de leerlingen en eventueel aan de ouders. Zij brengt gekleurde lichtbeelden mee, vertelt een boeiend verhaaltje dat op een sprookje lijkt maar een zeer moralistische strekking heeft en de kleintjes luisteren aandachtig. On-

S. STOKVIS

Mevrouw Dirkmaat vertelt over Tommy Tand.

De mobiele installatie werd in de school opgesteld, meestal in de kamer van het Hoofd der School. Niet alleen de apparatuur maar ook de omgeving moet behoorlijk bedreigend zijn geweest voor de patiëntjes. Van Hasselschool, 1966.

langs maakten wij een 'voorstelling' mee in de St. Cunera Kleuterschool te Hilversum, waarbij ook ouders aanwezig waren.

Driemaal per dag je tanden poetsen, vertelt ze de peuters, na iedere maaltijd. De kinderen hebben van huis hun tandenborstel meegenomen en nu volgt een kleine inspectie. Tot grote teleurstelling blijken de meeste de goedkeuring van mevrouw Dirkmaat niet te kunnen wegdragen. Sommige borstels zijn door een overmatig gebruik te slap geworden en hebben geen veerkracht meer. Andere zijn te groot voor de kindermond. Kleine tandenborstels zijn effectiever dan grote, wordt ons geleerd. Met de kleine borstel worden alle hoekjes en gaatjes in de mond bereikt. Maar niet alle kinderen hebben hun tandenborstel meegebracht, waaruit blijkt, dat in legio gezinnen de tanden in het geheel niet gepoetst worden. Ook komt naar voren, dat in sommige gezinnen de tandenborstel door alle gezinsleden om beurten gebruikt wordt.

Voorlichting speelt bij de Stichting

t.b.v. de Schooltandverzorging in het Gooi en omgeving een zeer belangrijke rol. Voorlichting is dan ook broodnodig; als gevolg van de onnatuurlijke voeding hebben onze gebitten een gevoelige knauw gekregen. Statistieken hebben uitgewezen, dat op het ogenblik nog maar 1½ procent van de bevolking kan bogen op een gezond en gaaf gebit. De andere 98½ procent lopen rond met prothesen of slechte gebitten, bewijs temeer dat er aan onze voeding iets mankeert. Het is de taak van mevrouw Dirkmaat de alarmklok te luiden en zij doet dat met grote overredingskracht. Zij bezoekt scholen en ouderavonden en geeft aanwijzingen, hoe snoep te vervangen door appels en ander fruit en niet terug te schrikken voor het versnaperen van een rauw worteltje, noten, ja zelfs koolrapen en andere knollen, die de tanden aan het werk zetten.

Mevrouw Dirkmaat geeft ook les in tandenpoetsen; ook daaraan mankeert bij sommigen nog wel het een en ander. *Vooraf niet overdwars poetsen, dat is een ramp voor het tandglazuur, maar evenwijdig aan de tand en vooral ook terdege poetsen aan de achterzijde.*

Uitgaande van het parool: 'begin met het kind' heeft de Stichting t.b.v. Schooltandverzorging in het Gooi en omgeving de handen vol. Het arbeidsterrein van

de stichting strekt zich uit van Diemen tot en met Soest. Twaalf gemeenten zijn bij de stichting aangesloten, met in totaal meer dan 24.000 leerlingen van de lagere scholen. Twee maal per jaar komen de bij de stichting aangesloten tandartsen met hun assistenten de scholen bezoeken en brengen hun apparatuur mee. Er zijn enkele vaste centra, zoals bij de G.G.&G.D. te Hilversum (Koninginneweg), te Baarn en binnenkort ook in Soest en de Kerkelanden. Op deze centra worden de leerlingen behandeld, die op

het tijdstip van het schoolbezoek van de tandarts niet aanwezig waren of een behandeling moeten ondergaan, die op de scholen moeilijk te geven is. De ouders moeten hun toestemming tot het onderzoek geven. Toch doet nog steeds meer dan de helft van de schoolkinderen niet mee aan de schooltandverzorging.

Bij het halfjaarlijkse onderzoek door de schooltandarts wordt nagegaan, of geen bijzondere afwijkingen aan het gebit voorkomen, zoals een verkeerde stand van de tanden of kaken. Als de schooltandarts iets vindt, dat buiten de mogelijkheden van de schooltandverzorging valt, vindt overleg plaats met de ouders en wordt daarna verwezen naar de gezinstandarts. Het komt een enkele maal voor, dat kinderen tussen twee halfjaarlijkse bezoeken van de schooltandarts moeilijkheden of kiespijn krijgen. In dat geval kan het kantoor van de Schooltandverzorging (Emmastraat 62 te Hilversum) opgebeld worden, waar zo mogelijk maatregelen worden genomen, dat het kind alsnog door de schooltandarts behandeld wordt.

De stichting heeft voor haar arbeid de beschikking over 8 mobiele installaties, die naar de verschillende aangesloten scholen getransporteerd worden. In volledige dienst van de stichting staan 5 tandartsen, terwijl 6 tandartsen in part-timeverband medewerken. Het aantal assistenten bedraagt 8. Kort geleden is men overgegaan tot het integraal vernieuwen van de toch reeds zeer kostbare apparatuur. Er zijn nieuwe stoelen aangeschaft, die zeer wendbaar zijn en het de behandelende tandarts makkelijker maken. Ook het nieuwe instrumentarium voldoet thans aan zeer hoge eisen, waardoor de modernste methoden worden toegepast.

De dagelijkse leiding van de Stichting t.b.v. de Schooltandverzorging in het Gooi is in handen van de heer J. André Smit. Hij heeft de functie van dirigerend tandarts. Bij het nieuwe schoolseizoen krijgen de kinderen een formulier mee naar huis, dat de ouders kunnen tekenen, wanneer zij hun kinderen aan de schooltandverzorging willen laten meedoen.

* Overgenomen uit: *Wij in Hilversum*, tijdschrift door de gemeente Hilversum aangeboden aan de Hilversumse bevolking ter bevordering van de burgerzin, 14e jrg. no. 63, september 1969. S. Stokvis was secretaris van de redactiecommissie.

Tandarts en assistente maken gebruik van de nieuwste apparatuur.